

ADVIES Nr. 1.394

Zitting van woensdag 20 maart 2002

Wetsontwerp tot wijziging van het PWA-stelsel

x

x

x

ADVIES Nr. 1.394

Onderwerp : Wetsontwerp tot wijziging van het PWA-stelsel

Bij brief van 24 januari 2002 heeft mevrouw L. ONKELINX, minister van Werkgelegenheid, aan de Nationale Arbeidsraad een wetsontwerp voorgelegd tot wijziging van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, dat tot doel heeft een aantal initiatieven inzake hervorming van de PWA's te concretiseren.

Meer bepaald vraagt de minister in haar brief het advies over de uitvoering van één van de bepalingen van voornoemd wetsontwerp dat voorziet in de oprichting van een overlegcomité bij elk PWA dat bevoegd zou zijn inlichtingen te ontvangen en adviezen te geven omtrent de arbeidsvoorwaarden en het welzijn op het werk van PWA-werknemers.

De Raad heeft besloten een onderzoek te wijden aan de uitvoering van het geheel van de bepalingen van voornoemd wetsontwerp.

De bespreking van dit ontwerp werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 20 maart 2002 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x

x

x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

Bij brief van 24 januari 2002 heeft mevrouw L. ONKELINX, minister van Werkgelegenheid, het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over de uitvoering van een bepaling van een wetsontwerp tot wijziging van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders.

Bepaling die voorligt voorziet in de oprichting van een overlegcomité bij elk PWA dat bevoegd zou zijn om inlichtingen te ontvangen en adviezen te geven omtrent de arbeidsvoorwaarden en het welzijn op het werk van PWA-werknemers.

Daarnaast concretiseert voornoemd wetsontwerp nog andere initiatieven inzake de hervorming van de PWA's.

Het wetsontwerp werd op 6 december 2001 door de Kamer van Volksvertegenwoordigers aangenomen en vervolgens door de Senaat geëvoceerd¹.

Met het oog op de voorbereiding van het uitvoeringsbesluit betreffende het overlegcomité in de PWA's, vraagt mevrouw L. ONKELINX aan de Raad op welke manier deze overlegcomités zouden moeten georganiseerd worden.

Hoewel de minister enkel over dit laatste punt advies vraagt, acht de Raad het geraden zich ook over de uitvoering van de andere artikelen van het wetsontwerp uit te spreken.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

A. Algemeen

Vooraleer zich over het eigenlijke wetsontwerp te buigen, heeft de Raad een gedachtewisseling gehouden over het systeem zelf van de PWA-tewerkstelling.

¹ Ondertussen is dit wetsontwerp uitgemond in de wet van 5 maart 2002 tot wijziging van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (BS 13 maart 2002).

Op grond van die discussie heeft de Raad besloten dat hij tot een diepgaand onderzoek van het PWA-stelsel wil overgaan, ondermeer in het licht van de invoering van het nieuwe systeem van de dienstencheques.

Om zijn besprekingen met kennis van zaken te kunnen aanvatten, acht de Raad het noodzakelijk een volledige en precieze informatie betreffende de werking van de PWA's te bekomen.

Met het oog daarop drukt hij de wens dat de minister een evaluatie zou laten opstellen, waarbij zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve aspecten van die werking aan bod zouden moeten komen.

B. Bespreking van het wetsontwerp

De Raad wijst erop dat hij de adviesaanvraag heeft onderzocht onverminderd de beginselstandpunten van de in zijn midden vertegenwoordigde werknemers- en werkgeversorganisaties met betrekking tot het stelsel van PWA-tewerkstelling.

Hij zal zich dus tegen die achtergrond uitspreken over het voorliggende wetsontwerp.

1. Aanwending van de ontvangsten (artikel 2)

De Raad stelt vast dat in artikel 2 van voornoemd wetsontwerp aan de Koning de mogelijkheid wordt gegeven om te bepalen op welke wijze het bedrag van de PWA-cheques wordt aangewend.

Hij wijst erop dat in het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering wordt bepaald aan welke doelstellingen het aan de PWA's toegekende bedrag van de PWA-cheques moet worden besteed.

Artikel 79 van voornoemd koninklijk besluit bepaalt namelijk dat de gelden die de PWA's betrekken uit de PWA-cheques moeten gebruikt worden voor het dekken van hun administratiekosten, voor de tegemoetkoming in de verplaatsingskosten en voor het financieren van plaatselijke werkgelegenheidsinitiatieven en opleidingen van PWA-werknemers.

Hij constateert dat de in het ontwerp voorgestelde bepaling tot doel heeft om, samen met artikel 4 van het wetsontwerp, de nodige rechtsgrond te bieden om bij koninklijk besluit te bepalen hoe het bedrag van de cheques door de PWA's moet worden aangewend, meer bepaald wat de verplaatsingskosten betreft.

De Raad kan met die bepaling alsook met het onderliggend motief ervan instemmen.

In dit verband vraagt hij evenwel dat niet enkel aandacht besteed wordt aan het probleem van de terugbetaling van de verplaatsingskosten maar ook aan een aantal andere bekommernissen zoals:

- het verstrekken van kwalitatieve opleidingen voor PWA-werknemers georiënteerd naar de erkende vormings- of inschakelingsacties;
- een correct beheer van de verplaatsingskosten;
- het ten laste nemen van de kosten van beschermingskledij of medische raadplegingen, meer bepaald in geval van gebruik van gevaarlijke producten.

2. Controle (artikel 3)

De Raad stelt vast dat artikel 3 van voornoemd wetsontwerp aan de Koning de mogelijkheid biedt om de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening (RVA) te belasten met de controle op de financiële middelen en in geval van verhindering van controle, het niet opmaken of niet ter beschikking stellen van voorgeschreven documenten of onjuiste besteding van ontvangsten deze middelen met maximum 75% te verminderen als sanctie.

Blijkens het Kamerverslag² zou die controle door de RVA het mogelijk maken na te gaan of de PWA's zich houden aan de verplichting om ten minste één vierde van de opbrengsten van de PWA-cheques die hun toegekend worden te gebruiken om opleidingen voor PWA-werknemers mee te financieren.

² Kamer, 2001-2002 1431/002.

De Raad is het eens met voorgestelde regeling. Hij meent dat op die manier gewaakt wordt over de oorspronkelijke bedoeling van het stelsel, namelijk een aanzienlijk deel van het geld investeren in opleidingsinitiatieven zodat de PWA's hun rol kunnen waarmaken als tussenstation op weg naar reguliere arbeidsvormen.

Wat de kwestie van de onjuiste besteding van de middelen betreft, vindt de Raad dat zulks niet enkel mag beoordeeld worden in het licht van de algemene principes van het beheer van de sociale zekerheid maar dat dit ook moet gebeuren in functie van de bekommernissen die de Raad in punt II., B., 1 heeft naar voren gebracht.

Voorts vraagt de Raad zich af voor wie deze teruggevorderde bedragen bestemd zijn.

3. Verplaatsingskosten (artikel 4)

De Raad stelt vast dat in artikel 4 van het voornoemd wetsontwerp de Koning de mogelijkheid krijgt om te bepalen dat de PWA-werknemer recht heeft op een tussenkomst in zijn verplaatsingskosten en ten laste van wie. Tevens kan hij de regelen vastleggen inzake het minimaal en maximaal bedrag van de tussenkomst en de voorwaarden ervan. Hij kan ook bepalen dat deze verplaatsingskosten kunnen betaald worden met een deel van het bedrag van de PWA-cheques.

De Raad leidt uit de Memorie van Toelichting en het Kamerverslag af dat die bepaling tot doel heeft om, samen met artikel 2 van voornoemd wetsontwerp, een deugdelijke rechtsgrond te creëren voor de tegemoetkoming in de verplaatsingskosten, aan de hand waarvan de minister blijkbaar de bestaande regeling van artikel 79, § 9, laatste lid van voornoemd werkloosheidsbesluit duidelijk wenst te omkaderen.

In die reeds bestaande regeling wordt voorzien dat het agentschap, indien de verplaatsing ten minste 5 km bedraagt, moet tussenkomen in de verplaatsingskosten van de PWA-werknemers die hun verblijfplaats hebben in het ambtsgebied van het agentschap en die tewerkgesteld zijn in dit ambtsgebied, behalve indien het agentschap deze verplichting oplegt aan de gebruiker.

De Raad stelt vast dat op grond van die laatste bepaling reeds 90% van de PWA's een beslissing hebben genomen op het stuk van de vergoeding van de verplaatsingskosten van hun werknemers³.

Tegen die achtergrond is de Raad het erover eens dat voor alle PWA's een reglementair kader wordt vastgesteld.

Om te bepalen wat het minimaal en maximaal bedrag moet zijn van deze tussenkomst meent de Raad dat moet rekening gehouden worden met bestaande systemen die op gelijkaardige gevallen van toepassing zijn.

Voorts is de Raad het ermee eens dat deze vergoeding zou betaald worden door het PWA-agentschap om de zekerheid van uitbetaling te garanderen.

4. Overlegcomité (artikel 4)

De Raad stelt vast dat artikel 4 van het wetsontwerp voorziet dat de PWA's worden vrijgesteld van het oprichten van een Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk en van een Ondernemingsraad.

In plaats daarvan wordt bij elk PWA een overlegcomité opgericht dat bevoegd is om inlichtingen te ontvangen en adviezen te geven omtrent de arbeidsvoorwaarden en het welzijn op het werk van de PWA-werknemers. De Koning kan deze opdrachten nader omschrijven en andere specifieke opdrachten aan het overlegcomité toevertrouwen. Hij bepaalt de samenstelling, de wijze van aanduiding of verkiezing van de leden en de nadere regels inzake de werking.

De Raad wijst erop dat met die bepaling uitvoering gegeven wordt aan het advies nr. 1.231 van 16 juni 1998 waarin hij vroeg om binnen het PWA een orgaan op te richten dat zou nagaan of de gebruiker zijn verplichtingen nakomt en dat zich moet buigen over de gezondheids- en veiligheidsproblemen waarmee de PWA-werknemers geconfronteerd worden.

Wat de concrete uitvoering van dit punt van het wetsontwerp betreft, neemt de Raad de hiernavolgende standpunten in:

³ Kamer, 2001-2002 1431/002.

a. wat de samenstelling van het overlegcomité betreft

De Raad stelt vast dat volgens het wetsontwerp het overlegcomité moet samengesteld zijn uit vertegenwoordigers van het PWA en vertegenwoordigers van de werknemers die verbonden zijn door een PWA-arbeidsovereenkomst.

Hij is van oordeel dat het overlegcomité bij wijze van aanduiding moet worden samengesteld.

Concreet stelt de Raad voor dat de raad van bestuur van het PWA zijn eigen afvaardiging aanwijst onder de leden van de verschillende groepen die er zitting in hebben, terwijl de werknemersvertegenwoordigers aangewezen zouden moeten worden door de representatieve werknemersorganisaties die in de raad van bestuur zitting hebben, maar dan wel gekozen buiten de leden van de raad van bestuur.

b. wat de opdracht van het overlegcomité betreft

De Raad stemt in met de bevoegdheden van het overlegcomité die in het wetsontwerp voorzien zijn, namelijk inlichtingen ontvangen en adviezen geven omtrent de arbeidsvoorwaarden en het welzijn op het werk van PWA-werknemers.

Wat het welzijn op het werk betreft, meent de Raad dat bijzondere aandacht moet worden besteed aan het probleem van de veiligheid en de gezondheid van PWA-werknemers.

Met het oog daarop heeft de RVA in een aangepaste maatregel voorzien, meer bepaald in de vorm van een code van goede praktijken ten behoeve van de gebruikers.

De Raad stelt voor om in het koninklijk besluit met betrekking tot de opdrachten van het overlegcomité te preciseren dat dit comité over de naleving van die code moet worden ingelicht en geraadpleegd. De inhoud van die code zou moeten worden onderzocht in samenwerking met de terzake bevoegde experts van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid in samenwerking met de sociale partners.

In dezelfde context drukt de Raad de wens uit dat aan de RVA gevraagd wordt in het kader van de evaluatie die hij in punt II. A van onderhavig advies gevraagd heeft een rapport op te stellen over het gebruik van voornoemde code in de PWA's.

c. wat de werking van het overlegcomité betreft

Wat de werking betreft, is de Raad van oordeel dat het overlegcomité 1 maal per jaar moet bijeenkomen alsook telkens wanneer een lid van de werkgevers- of werknemersvertegenwoordiging daarom verzoekt. De nadere modaliteiten van de werking kunnen vastgelegd worden in een intern huishoudelijk reglement.

x x x

De Raad vraagt te worden geraadpleegd over alle ontwerpen van koninklijk besluit die in uitvoering van de bepalingen van voornoemd wetsontwerp zullen worden uitgewerkt.
